

Τοποθέτηση του Γιάννη Ταφόλλη, Διευθυντή του ΚΕ.ΜΕ.Α στην ημερίδα της ΑΔΑΕ.

Η βιομηχανική εποχή βασίστηκε σε εξορυκτικές τεχνολογίες που παρήγαγαν αξία από την εκμετάλλευση φυσικών πόρων. Και η εποχή μας βασίζεται επίσης σε εξορυκτικές τεχνολογίες, με τη διαφορά ότι οι τεχνολογίες αυτές δεν είναι πλέον αντλίες ή γεωτρήματα ούτε τα παραγωγά τους χαρακτηρίζονται από τις φυσικές τους ιδιότητες. Οι νέες τεχνολογίες είναι υπολογιστές, πομποί, λογισμικό και έξυπνοι αισθητήρες και ένα σημαντικό παράγωγό τους είναι προσωπικές πληροφορίες.

Οι νέες τεχνολογίες συλλογής προσωπικών πληροφοριών εξελίσσονται διαρκώς. Μπορούν να διερευνούν σε ολοένα και μεγαλύτερο βάθος και πλάτος, χωρίς να γίνονται αντιληπτές, ξεπερνώντας τα εμπόδια, φυσικά και τεχνητά, που ιστορικά προστάτευαν τα προσωπικά δεδομένα. Σήμερα είναι εύκολο να αποκαλύπτεται το αόρατο, το άγνωστο, το ξεχασμένο ή το παρακρατημένο.

Η τεχνολογική αυτή πίεση, μετατοπίζει διαρκώς και τη διαχωριστική γραμμή μεταξύ της δημόσιας και της ιδιωτικής σφαιράσε βάρος της τελευταίας. Σε ένα περιβάλλον, όπου ο όγκος των προσωπικών δεδομένων που καταγράφεται, επεξεργάζεται και παρακολουθείται αυξάνεται διαρκώς, πολλά από αυτά που λέμε, κάνουμε ή ακόμη και αισθανόμαστε μπορεί να είναι γνωστά και καταγεγραμμένα από άλλους που δεν γνωρίζουμε –με τη θέλησή μας ή όχι. Ψηφιακά δεδομένα, ανεξάρτητα μορφής, τοποθεσίας, οργανισμού ή χρονικής περιόδου, μπορούν πλέον εύκολα να συγχωνεύονται, να συσχετίζονται και να αναλύονται.

Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα των δυνατοτήτων αυτών, αλλά και των κινδύνων που διαγράφονται, είναι το παράδειγμα επεξεργασίας και εκμετάλλευσης προσωπικών δεδομένων δεκάδων εκατομμυρίων χρηστών από την πλατφόρμα του Facebook, για τις ανάγκες της προεκλογικής εκστρατείας στις ΗΠΑ που απασχόλησε πρόσφατα την επικαιρότητα.

Οι νέες τεχνολογίες, χωρίς το κατάλληλο πλαίσιο, μπορούν να δημιουργήσουν μια ποικιλία ανησυχητικών ζητημάτων, που είμαι βέβαιος ότι θα απασχολήσουν την ημερίδα, όπως αδικία, εισβολή, παράκαμψη θεσμοθετημένων διαδικασιών, απουσία ενημερωμένης συναίνεσης, εξαπάτηση, χειραγώγηση, λάθη, παρενόχληση, κατάχρηση ιδιοκτησίας και μειωμένη αυτονομία. Η προστασία της ιδιωτικότητας, δεδομένου ότι περιλαμβάνει τον έλεγχο προσωπικών πληροφοριών, βρίσκεται στον πυρήνα πολλών από τις κοινωνικές ανησυχίες που εγείρονται από τις νέες τεχνολογίες της πληροφορίας.

Πολιτικές και πρακτικές, που έχουν ως βάση τη θεωρία ότι η ιδιωτικότητα είναι ασυμβίβαστη με την πληροφορική επανάσταση δεν μπορούν να έχουν

θέση στις σύγχρονες δημοκρατίες. Οι τεχνολογίες θα πρέπει να πάρουν το δρόμο τους, ωστόσο είναι επιτακτικό, να εξελίσσεται παράλληλα και το πλαίσιο διαχείρισής τους σε κοινωνικό, θεσμικό, επιστημονικό, τεχνολογικό, πολιτιστικό αλλά και δεοντολογικό επίπεδο.

Εκπροσωπώντας το Κέντρο Μελετών Ασφάλειας, το οποίο είναι ερευνητικός φορέας κύρια στον τομέα των νέων τεχνολογιών ασφάλειας, επιτρέψτε μου κλείνοντας να κάνω μερικές σύντομες επισημάνσεις, εστιάζοντας στη στενή σχέση που υπάρχει ανάμεσα στην προστασία της ιδιωτικότητας και στα τεχνολογικά προαπαιτούμενα της κυβερνοασφάλειας αλλά και στις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει η χώρα μας στον τομέα.

Η μέχρι σήμερα ανάπτυξη των ψηφιακών υποδομών τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα δεν έλαβε υπόψη στο βαθμό που θα έπρεπε τις απαιτήσεις ασφάλειας και η εκ των υστέρων παρέμβαση για τη θωράκισή τους και την προστασία της ιδιωτικότητας είναι ένα δύσκολοεγχείρημα που δεν πρέπει να υποτιμηθεί.

Τα νέα έργα και οι ψηφιακές παρεμβάσεις, είναι επιβεβλημένο πλέον να συμπεριλαμβάνουν την ασφάλεια και την προστασία των προσωπικών δεδομένων ως αναπόσπαστο στοιχείο του σχεδιασμού.

Υπάρχει ακόμα στη χώρα κατακερματισμός αρμοδιοτήτων στον τομέα, τον οποίο οφείλουμε να υπερβούμε. Ένα τεχνολογικό περιβάλλον που εξελίσσεται με πρωτόγνωρους ρυθμούς, απαιτεί ταχύτητα προσαρμογής, ταχύτητα αντίδρασης και τη θεσμοθέτηση συνεργειών μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, κύρια μεταξύ του φορέα άσκησης ψηφιακής πολιτικής, των φορέων εσωτερικής ασφάλειας, της ΑΔΑΕ, και των φορέων παραγωγής γνώσης στον τομέα, όπως είναι τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα της χώρας.

Με εκτίμηση,
Γιάννης Ταφόλλης